

KHOẢN TIỀN ĐỂ KHỞI NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN CÔNG TY

Thông tin dành cho dân di cư ở Ba Lan

Dịch vụ nhà băng cho những doanh nghiệp khởi nghiệp

Trợ cấp để thành lập công ty kinh doanh

Các nguồn tài chính để kinh doanh khác

Dịch vụ nhà băng cho những doanh nghiệp khởi nghiệp

Đa số các nhà băng trong thị trường Ba Lan ưu tiên hướng các khoản cho vay và tiền tín dụng tới những doanh nghiệp mà có thể chứng minh được lịch sử tài chính trong vòng vài năm gần đây hay là cho năm quay vòng trước đó. Ngoài ra, quan trọng là cần có tài sản, vì cần phải bảo đảm cho nguồn tài chính mà nhà băng cho vay. Mặc dù vậy, trong thị trường đang có những dịch vụ phục vụ cho những doanh nghiệp mới thành lập – mà ngay từ khi chưa có tài sản. Một phần trong số này cũng tạo điều kiện cho những doanh nghiệp là người nước ngoài được tiếp cận. Những dịch vụ này do các nhà băng và các cơ quan tài chính phục vụ.

Các gói hàng của nhà băng

Các sản phẩm dành cho các tiểu doanh nghiệp và các công ty mới ngày càng xuất hiện nhiều trong các nhà băng. Một số nhà băng thậm chí còn chuyên phục vụ các công ty nhỏ. Những nhà băng khác phục vụ cho những dự án start-up mà chưa có lịch sử tài chính gì, mà chỉ đưa ra **dịch vụ leasing**. Khi đó doanh nghiệp phải lựa chọn đồ vật mà nhà băng mua cho thời hạn thỏa thuận. Có thể là leasing xe ô tô, xe chở hàng hoặc xe chuyên nghiệp, kể cả các loại máy móc và thiết bị (trong đó có máy móc nông nghiệp).

Đối với những doanh nghiệp mới khởi nghiệp, mà vừa mới đăng ký kinh doanh, một số nhà băng trợ giúp "**khoản tiền khởi nghiệp**". Nhưng những khoản tiền này không cao (thường dưới 30 ngàn zloty), nhưng cũng có khả năng nhận các khoản này qua nhà băng điện tử. Khoản này tất nhiên là dành cho những công ty mà có tài khoản công ty trong nhà băng đã chọn.

Đại diện của một số ngành nghề tự do (như là các luật sư, kiến trúc sư, bác sỹ) có thể xin được một số khoản tiền tín dụng cao hơn trong một số nhà băng. Khi xem các quảng cáo của các nhà băng, có thể thấy được là các khoản tiền lãi thấp nhất dành cho những nghề tự do thường ở mức 3,5% với 2,5% tiền công đối với giá trị tín dụng, cao nhất là mức 8% (không tiền công) hoặc mức 6% với 2,5% tiền công. Ngoài khoản tiền lãi còn phải cộng thêm mức chỉ số WIBOR 3M/6M (Warsaw Interbank Offered Rate), đó là khoản tiền lãi mà các nhà băng vay mượn của nhau. WIBOR 3M có nghĩa là tín dụng nhà băng 3 tháng, WIBOR 6M có nghĩa là 6 tháng.

Còn đối với các công ty, mà có thể khoe được lịch sử chuyển khoản tiền tệ trong những tài khoản công ty của vài tháng gần đây thì các nhà băng có thể cấp tín **dụng đầu tư** (thậm chí đến 500 ngàn zloty), vậy là để làm một mục đích cụ thể. Thường là khoản này còn phụ thuộc vào các sản phẩm khác mà nhà băng có cung cấp. Muốn nhận được khoản tín dụng

đó thì cần phải lập tài khoản công ty trong nhà băng đó hay là có trách nhiệm phải hợp tác với công ty kế toán bên ngoài mà nhà băng đang cùng hợp tác. Vấn đề chủ chốt cũng là các khoản bảo hiểm, mà nhà băng có thể yêu cầu (thí dụ ký séc trắng, đặt cọc thế chấp, chuyển chủ tiền nợ).

Đối với các công ty, mà đang thường xuyên có các chuyển khoản trong tài khoản nhà băng, thì nhà băng có thể cung cấp cho khoản **tín dụng trong tài khoản hiện hành**, khoản này tạo ra khả năng để công ty đủ chi phí cho liên quan đến công việc kinh doanh. Khoản tín dụng như vậy cũng là một loại tiền thâm hụt trong tài khoản, điều này có nghĩa là doanh nghiệp có thể tận dụng khoản tiền lớn hơn số tiền hiện đang có trong tài khoản. Tổng các khoản tín dụng như vậy có ghi trong hợp đồng, còn chuyện trả nợ sẽ được tự động thanh toán bởi các khoản nộp tiền vào tài khoản. Khoản tín dụng trong tài khoản hiện hành có thể được làm thêm lần nữa và không thể làm thêm lần nữa. Nếu có thể được làm thêm lần nữa, thì có thể tận dụng nhiều lần các khoản tiền tín dụng trong khuôn khổ hạn chế, mà không cần phải đến ký thêm những hợp đồng tiếp theo. Trong trường hợp không thể làm thêm lần nữa thì mỗi khoản tiền nạp vào tài khoản sẽ bị trừ ngay vào tiền nợ, đến tận khi hết nợ hoàn toàn, không thể vay thêm lần nữa.

Tóm lại, không phải tất cả các nhà băng đều có gói hàng dành cho những doanh nghiệp khởi nghiệp. Còn ở những nhà băng mà có thông báo với khách hàng là thực ra thì mỗi công ty mới đều có khả năng nhận khoản vay tín dụng, khó mà xác định chính xác được khả năng được nhận tín dụng và kiểm được thông tin về tất cả những tiêu chuẩn đánh giá khả năng tín dụng. Cần phải tự kiểm thông tin trong những nhà băng chọn lọc, bởi vì gói hàng mà nhà băng chuẩn bị luôn riêng biệt cho từ cá nhân, áp dụng cho từng công ty và từng doanh nghiệp cụ thể.

Nhà băng không chính thức

Có những đơn vị nhà băng không chính thức có thể cho vay tiền thành lập công ty. Những cơ quan tài chính này không là nhà băng và không được giám sát bởi nhà nước. Trong thị trường đã có xuất hiện ngày càng nhiều những đơn vị như vậy, nhưng cũng cần để ý là **chi phí cho những lần vay tín dụng như vậy rất cao, trong hợp đồng thường có những điều khoản không có lợi cho doanh nghiệp**. Khi quyết định vay ở những đơn vị như vậy, cần đọc kỹ mọi điều khoản trong hợp đồng và nội quy vay và thủ tục trả nợ. Luôn cần nhớ là những dịch vụ như vậy là rất đắt.

Các điều kiện tận dụng tín dụng

Điều kiện và mức tiền tín dụng hay là cách thức nghiên cứu khả năng tín dụng trong những cơ quan tài chính khác nhau thường là rất khác nhau. Điều kiện để vay được tiền theo nguyên tắc là phải có đăng ký thành lập công ty ở Ba Lan. Người nước ngoài có thể bị yêu cầu trình thêm các giấy tờ như là giấy phép cư trú định cư hay tạm cư, số PESEL hay là chứng nhận hộ khẩu. Nếu người nộp đơn xin không biết tiếng Ba Lan, có thể cần phải có thêm người công chứng để bàn bạc về tài chính với đơn vị cho vay tiền.

Nhưng đó không phải là quy luật và trước hết nó liên quan đến những hình thức hoạt động kinh doanh cá nhân (công ty của một tư nhân, công ty dân sự, công khai, comandit). Trong trường hợp công ty trách nhiệm hữu hạn và công ty cổ phần mà có tư cách cơ quan pháp lý thì cương vị là người nước ngoài không có ảnh hưởng gì nhiều đến việc cho ra quyết định vay tín dụng.

Sau khi nhận được trợ giúp tài chính cần phải cẩn thận để ý đến thời hạn trả tiền các khoản vay nợ. Trong tình huống khi chúng ta không trả khoản tiền trả góp hàng tháng cho khoản tiền vay thì các nhà băng có nhiều biện pháp khác nhau để ép khách hàng phải trả tiền đều đặn các khoản tiền vay và tiền lãi. Nếu sự chậm trễ không nhiều và chẳng qua là do công ty gặp đang khó khăn chỉ tạm thời thì người đại diện của chủ nợ sẽ liên lạc với chúng ta để đề nghị những giải pháp tối ưu (thí dụ tạm hoãn thời hạn cần trả tiền). Trong trường hợp hoàn toàn hết khả năng trả tiền thì chủ nợ có thể bắt đầu tiến hành thủ tục đòi nợ, thuê thanh tra đòi nợ của tòa án hoặc là bán khoản tiền nợ này cho công ty chuyên đòi nợ. Do vậy mỗi khi có khó khăn không trả được khoản tiền trả góp thì nên liên lạc ngay với chủ nợ, để thông báo là đang có vấn đề và có thể đàm phán phương pháp trả nợ.

Trợ cấp để thành lập công ty kinh doanh

Một hình thức trợ cấp tài chính khá hấp dẫn cho hoạt động kinh doanh cho các doanh nghiệp là những khoản trợ cấp không hoàn lại. Các khoản tài chính như vậy là không cần phải hoàn trả, sau khi hoàn thành những điều kiện xác định. Nhưng cũng cần nhấn mạnh là khoản trợ cấp khởi nghiệp trước hết là dành cho những hoạt động kinh doanh cá lẻ và không thể xin được khoản trợ cấp này cho những công ty có hình thức pháp luật khác (như là những công ty trách nhiệm hữu hạn mà những người nước ngoài thường hay thành lập).

Những người nước ngoài có giấy phép cư trú như sau đây thì có thể thành lập loại hoạt động kinh doanh cá lẻ này:

1. Giấy phép định cư
2. Giấy phép cư trú lâu dài trong Liên Âu
3. Giấy phép tạm cư, cấp cho thành viên gia đình người nước ngoài sang sống đoàn tụ
4. Giấy phép tạm cư, cấp dựa trên cơ sở có giấy phép cư trú lâu dài trong Liên Âu ở quốc gia thành viên khác với Ba Lan, nếu người này chứng minh được là cần sinh sống ở Ba Lan
5. Giấy phép tạm cư, cấp cho thành viên gia đình của người nước ngoài, mà người này có giấy phép cư trú lâu dài trong Liên Âu ở quốc gia thành viên khác với Ba Lan và người này chứng minh được là cần sinh sống ở Ba Lan, nếu như thành viên gia đình sinh sống cùng người nước ngoài ở quốc gia thành viên Liên Âu khác với Ba Lan và muốn sinh sống cùng người đó ở Ba Lan;
6. Giấy phép tạm cư, cấp cho khi sang Ba Lan học đại học hoặc tiếp tục học đại học chính quy hoặc làm nghiên cứu sinh
7. Giấy phép tạm cư, cấp cho khi có vợ chồng là công dân Ba Lan
8. Quy chế tị nạn, bảo hộ bổ sung hay là đồng ý cho cư trú nhân đạo hoặc là bảo hộ tạm thời
9. Có Thẻ người Ba Lan đang còn hạn.

Vậy là những người nước ngoài có những giấy phép nói trên, sau khi thành lập công ty kinh doanh cá lẻ, có thể xin trợ cấp không hoàn lại hoặc xin vay tiền với những điều kiện ưu đãi để bắt đầu hoạt động kinh doanh.

Tiền trợ cấp có thể được dùng để mua:

- các tài sản cố định (như thiết bị văn phòng, thiết bị để làm việc)
- các tài sản quay vòng (như hàng hóa để buôn bán)
- các dịch vụ (như là thuê lập trang mạng cho công ty)

Cơ quan cung cấp để bắt đầu hoạt động kinh doanh thường được biết đến nhiều nhất chính là **Sở Lao động huyện (SLĐ)**. Điều kiện để SLĐ cấp trợ cấp là phải đăng ký ở Ủy ban và có chứng nhận đang là người thất nghiệp. Muốn đăng ký ở SLĐ thì hiện tại không được tuyển việc ở công ty nào. Khả năng đăng ký người nước ngoài ở SLĐ là cứ áp dụng theo Bộ luật về người nước ngoài ra ngày 12.12.2013 (Công báo năm 2013 phần 1650). Đơn giản nhất là cứ đến SLĐ huyện ở gần nhất mà hỏi về khả năng đăng ký với cương vị đang là người thất nghiệp. Danh sách tất cả những SLĐ huyện có trong trang mạng theo địa chỉ:

<http://psz.praca.gov.pl/wybor-urzedu>

Những điều kiện cơ bản để nhận trợ cấp:

Mức trợ cấp tối đa	Gấp 6 lần mức lương trung bình brutto ở Ba Lan trong quý cuối (hiện nay là khoảng 25 ngàn zloty)
Khoảng thời gian tối thiểu cần giữ công ty sau khi nhận trợ cấp	12 tháng
Hình thức bảo đảm trợ cấp	Séc ký khống bảo đảm (aval), bảo lãnh dân sự, thế chấp quyền lợi hoặc đồ vật, bảo lãnh nhà băng, đóng băng khoản tiền trong tài khoản, hợp đồng công chứng chấp nhận thi hành dân sự
Điều kiện cơ bản để xin trợ cấp	Không kinh doanh trong 12 tháng gần đây trước khi nộp đơn xin và trước đây cũng chưa xin trợ cấp ở SLĐ

Việc nhận trợ cấp từ SLĐ là không phức tạp – nhưng cần biết là mỗi năm chỉ có một số lượng nhất định được nhận nó. Thường là các khoản trợ cấp được phân phối theo nguyên tắc dự thi ai có sáng kiến kinh doanh tốt nhất, hoặc là hỗ trợ cho một nhóm tuổi xác định.

Để mà nhận được sự hỗ trợ, cần phải nộp đơn cùng các thành phần kế hoạch kinh doanh, trong đó phải chỉ ra một danh sách những thứ cần mua, mà có thể nhận được trợ cấp cho các loại thiết bị đó. Ủy ban có 30 ngày để xác minh những giấy tờ chúng ta nộp. Sau khi nhận được quyết định được hỗ trợ, chúng ta bắt đầu kinh doanh, sau đó chúng ta báo cáo những chi phí đầu tư đã mua (như ghi trong danh sách kế hoạch trước đó, bằng cách là nộp cho SLĐ bằng chứng mua sắm (hóa đơn, hợp đồng). Để thanh toán hoàn toàn cả khoản hỗ trợ, cần phải kinh doanh đàng hoàng trong suốt một năm sau khi nhận được sự hỗ trợ, điều này trong thực tế có nghĩa là phải nộp khoản bảo hiểm xã hội và y tế (ZUS) và không được thanh lý công ty.

Người nước ngoài đang sinh sống ở Ba Lan cũng được xin tiền trợ cấp từ **những quỹ Châu Âu** để bắt đầu hoạt động kinh doanh. Có rất nhiều những đơn vị cung cấp tiền hỗ trợ như vậy. Thường là những quỹ, các công ty đào tạo và những đơn vị khác, mà đang hoạt động để hỗ trợ phát triển kinh doanh. Những đơn vị như vậy được tính là những cơ quan hậu trường hướng nghiệp. Điều kiện để được cấp tiền hỗ trợ thường cũng giống như những điều kiện của SLĐ, chỉ khác là không cần phải có cương vị đang là người thất nghiệp (trừ khi đơn vị hỗ trợ đưa ra yêu cầu cần như vậy).

Những gói hàng hỗ trợ có thể kiểm tra trong trang web: <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl>. Đây là trang của Bộ Phát triển, đó cũng là nguồn tin chính của các quỹ Châu Âu ở Ba Lan.

Qua trang mạng này, cũng có thể tìm nguồn tiền hỗ trợ để phát triển những công ty đang hoạt động.

Các nguồn tài chính để kinh doanh khác

Khi không thể tận dụng nguồn tiền hỗ trợ hay là khoản tín dụng, có thể tìm sự hỗ trợ ở các quỹ Venture Capital (VC). Đây là những công ty chuyên nghiệp, thường có liên kết với các nhà băng và những cơ quan tài chính khác. Họ chuyên đầu tư vào những dự án có sự mạo hiểm cao, nhưng đồng thời cũng có thể kiếm được những lợi nhuận cao. Các quỹ VC chuyên đầu tư vào những doanh nghiệp vừa và nhỏ, kể cả những start-up, nhờ có sự hỗ trợ tài chính mà người ta có thể bắt đầu hoặc mở rộng kinh doanh. Những quỹ này đầu tư vào công ty và cung cấp vốn cho công ty được quyền trở thành đồng chủ công ty.

Những đây không là những khoản tiền dễ nhận. Ý tưởng kinh doanh phải có nhiều Sáng kiến, còn kế hoạch kinh doanh phải đưa ra được sự tăng trưởng thu nhập của công ty trong tương lai. Thường là những quỹ được tôn trọng gọi là seed capital hoặc là cả những thiên thần kinh doanh đang cung cấp tài chính cho start-up (những tư nhân giàu có, mà đã đầu tư vào quỹ VC).

Cần nhấn mạnh là những quỹ seed capital ở Ba Lan có thể tận dụng từ những quỹ Châu Âu hoặc của những nguồn tiền chính phủ khác, sau đó dành cho lĩnh vực hỗ trợ tài chính sáng chế cho những ý tưởng kinh doanh (thường là những start-up của các bạn trẻ). Những thông tin về chủ đề này có trong:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/planujesz-zalozyc-start-up/>

Có thể đón nhận sự hỗ trợ miễn phí để tìm các quỹ để phát triển công ty từ những nguồn tiền Châu Âu tại những điểm gọi là Điểm Tư vấn Quỹ Châu Âu, hiện đang có trong đa số các thành phố của Ba Lan. Danh sách những điệm này có thể tiếp cận trong trang web nói trên.

Vậy là chúng tôi khuyến khích nên tận dụng sự hỗ trợ và chúc các bạn kinh doanh thành công.

Bản tin này được soạn thảo bởi Quỹ Polskie Forum Migracyjne (PFM). Từ năm 2007 Quỹ đang hỗ trợ người nước ngoài. Chúng tôi dịch những bản tin Ba Lan và viết về phong tục cho người nước ngoài biết, giúp đỡ họ biết đến những thực tế của Ba Lan, khuyên bảo họ về những sự khác biệt văn hóa.

Polskie Forum Migracyjne

Ul. Szpitalna 5/14, 00-031 Warszawa

www.facebook.pl/PolskieForumMigracyjne

www.forummigracyjne.org

ĐT: 22 110 00 85.

Thông tin soạn thảo vào tháng 08.2017.

Bản tin được tài trợ bởi Ngân hàng Nhà nước Ba Lan, trong khuôn khổ dự án
„Moje finanse w Polsce”, 2017

